

wolter & dros | TBI

**SAMENVATTING
FINANCIËEL
JAARVERSLAG
WOLTER & DROS
2015**

Verlag van de directie

Bedragen in euro's

PROFIEL

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. behoort tot de top van de techniekbedrijven in Nederland. Met ruim 1.300 medewerkers vanuit 5 geografisch en strategisch verspreide regio's verzorgt Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. de engineering, de uitvoering, het onderhoud en het beheer van technische installaties.

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. is actief in de segmenten wonen, werk, zorg, onderwijs, mobiliteit en energievoorziening. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. opereert zowel zelfstandig als via samenwerkingsverbanden, voornamelijk in de Nederlandse markt.

In elke regio is een volledig geoutilleerd installatiebedrijf gevestigd om opdrachtgevers in de regio optimaal van dienst te kunnen zijn. Complexe en omvangrijke projecten worden gerealiseerd door het bedrijfsonderdeel Landelijke Projecten. Safety Partners is het brandbeveiligingsbedrijf van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. en dochteronderneming Wolter & Dros Woningbouw B.V. ('Comfort Partners') is installatiespecialist in de woningbouw.

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. is statutair gevestigd te Amersfoort, Nederland. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Amsterdamseweg 53 te Amersfoort. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. maakt deel uit van een groep ondernemingen met aan het hoofd TBI Holdings B.V., statutair gevestigd in Rotterdam, Nederland.

RESULTAAT

Vergelijkbaarheid resultaatontwikkeling Op 16 december 2014 heeft Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. zijn belang in Alfen B.V. verkocht. De resultaten van Alfen B.V. over de periode 1 januari 2014 tot en met 16 december 2014 zijn integraal opgenomen in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2014, die als vergelijking is opgenomen bij de geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015. De vergelijkende cijfers in de kerncijfers, het verslag van de directie en de (geconsolideerde) jaarrekening 2015 zijn hierop niet aangepast. Voor een goede beoordeling van de resultaatontwikkeling wordt hieronder tevens inzicht gegeven in de resultaatontwikkeling op basis van zogenaamde vergelijkbare resultaten over 2014 (exclusief de resultaten van Alfen B.V.).

Bedrijfsopbrengsten De bedrijfsopbrengsten zijn in 2015 uitgekomen op € 252,0 miljoen (2014: € 307,4 miljoen). Ten opzichte van de vergelijkbare bedrijfsopbrengsten van € 263,4 miljoen is sprake van een afname van de bedrijfsopbrengsten met € 11,4 miljoen. Dit is een afname van 4,3 procent.

Bedrijfsresultaat Het bedrijfsresultaat is in 2015 uitgekomen op een verlies van € 0,7 miljoen (2014: verlies van € 3,8 miljoen). Ten opzichte van het vergelijkbare bedrijfsresultaat van € 4,0 miljoen verlies is sprake van een verbetering met € 3,3 miljoen. De verbetering van het bedrijfsresultaat is met name een gevolg van kostenreducties die voortvloeien uit de in 2014 en 2015 doorgevoerde (ingrijpende) reorganisaties. De reorganisatielasten bedroegen in 2015 € 1,8 miljoen, maar zijn evenals voorgaand boekjaar (€ 3,7 miljoen) voor rekening van TBI Holdings B.V. gekomen.

Nettoresultaat Het nettoresultaat is in 2015 uitgekomen op een verlies van € 0,4 miljoen (2014: verlies van € 1,5 miljoen). In het verlies 2014 is voor circa € 1,0 miljoen aan resultaat uit hoofde van de verkoop van deelnemingen begrepen. Indien dit eenmalige resultaat buiten beschouwing wordt gelaten, dan bedraagt het gecorrigeerde nettoresultaat over 2014 een verlies van € 2,5 miljoen. Daarmee is sprake van een verbetering van het nettoresultaat met € 2,1 miljoen, als gevolg van de verbeterde winstgevendheid van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V.

ORDERPORTEFEUILLE

De orderportefeuille bedraagt ultimo 2015 € 244,5 miljoen (2014: € 250,5 miljoen), een daling van € 6 miljoen (of negatief 2,4 procent) ten opzichte van vorig jaar. De kwaliteit van de orderportefeuille, evenwichtig verdeeld over de diverse sectoren, ligt op een redelijk niveau.

FINANCIERING EN INVESTERINGEN

De in vaste activa vastgelegde middelen bedroegen ultimo 2015 € 8,8 miljoen (2014: € 18,2 miljoen). Ten opzichte van vorig jaar is daarmee (per saldo) sprake van een afname van € 9,4 miljoen, dit is voornamelijk het gevolg van de verkoop, eind februari 2015, van een bedrijfspand met een boekwaarde van € 9,1 miljoen aan TBI Bedrijfspanden B.V. Op de verkoop is geen boekresultaat gerealiseerd. De vennootschap huurt het bedrijfspand sindsdien van TBI Bedrijfspanden B.V. De (per saldo) hogere huurkosten zijn in het verslagjaar gecompenseerd door de weggevallen afschrijvingskosten. De investeringen in materiële vaste activa bedroegen in 2015 € 2,3 miljoen en hebben voornamelijk betrekking op investeringen in andere vaste bedrijfsmiddelen (o.a. investeringen in ICT). De afschrijvingskosten zijn in 2015 uitgekomen op € 2,4 miljoen.

Het nettowerkkapitaal bedroeg ultimo 2015 negatief € 5,0 miljoen (2014: negatief € 9,5 miljoen). De ontwikkeling van het werkkapitaal is, evenals in voorgaande jaren, een aandachtspunt van de directie geweest. De in 2013 geïnitieerde activiteiten in het kader van het Cash is King-programma zijn in 2014 en 2015 voortgezet. Desondanks is er sprake van een toenemende druk op de financiering onderhanden werk door woningbouwserviceactiviteiten met een beperkte voorfinanciering en door lagere voorfinancieringsmogelijkheden bij de nieuwbouw.

ORGANISATIE EN PERSONEEL

De omvang van het personeelsbestand ultimo 2015 is 1.330 medewerkers (2014: 1.406 medewerkers. Ten opzichte van vorig jaar is het personeelsbestand daarmee afgenomen met 76 medewerkers. De afname vloeit met name voort uit de reductie van arbeidsplaatsen als gevolg van de in 2014 en in 2015 doorgevoerde reorganisaties.

Gezien de omvang van de statutaire directie is niet voldaan aan het door de wetgever gestelde criterium dat minimaal 30 procent van de zetels bezet wordt door een vrouw. Ingenieursbureau Wolter en Dros B.V. onderschrijft dat zijn organisatie gebaat is bij een hoge mate van diversiteit onder zijn medewerkers. In dit verband wordt ook gestreefd naar een betere vertegenwoordiging van vrouwen in alle geleidingen van de organisatie.

MARKTONTWIKKELINGEN

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. realiseert de bedrijfsactiviteiten volledig in Nederland. De ontwikkelingen van de Nederlandse economie zijn daarmee relevant voor de onderneming. De vooruitzichten voor Nederland zijn positief. Voor het eerst sinds het uitbreken van de crisis komt de groei in 2015 en 2016 uit boven de 2 procent, neemt de consumptie flink toe en daalt de werkloosheid licht. De utiliteitssector heeft nog niet kunnen profiteren van het economische herstel en ondervond ook in 2015 de gevolgen van bezuinigingen bij de overheid, de grote voorraad structureel leegstaande kantoren en een afnemende behoefte aan winkelruimte. Evenals voorgaande jaren was er in de utiliteitssector sprake van prijsdruk. Naar verwachting kan er in 2016 wel sprake zijn van een verbetering van de marktomstandigheden.

RISICIBEHEER

Ondernemerschap is nauw verbonden met het nemen en beheersen van risico's. Het bewust en verantwoord omgaan met deze risico's is een noodzakelijke voorwaarde om succesvol te kunnen opereren. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. kent een strikt beleid dat erop is gericht de huidige en toekomstige

risico's zo veel mogelijk te onderkennen en te beheersen.

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. opereert binnen de juridische en financiële kaders van moedermaatschappij TBI Holdings B.V. met een relatief grote mate van autonomie. Bij het inrichten van de risicobeheersings- en controlesystemen is hiermee zo veel mogelijk rekening gehouden. De statutaire directies van de TBI-ondernemingen zijn verantwoordelijk voor de opzet en de monitoring van de naleving van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van de TBI-ondernemingen. De statutaire directie legt hierover periodiek verantwoording af aan TBI Holdings B.V.

Het risicobeheersingssysteem wordt zoveel mogelijk aangepast aan de omvang, de aard van de activiteiten en het risicoprofiel van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V., met als doel de ondernemingsrisico's zo goed mogelijk te beheersen en de realisatie van de gestelde doelstellingen zo goed mogelijk te waarborgen. Daarbij geldt dat risicobeheersing dynamisch van aard is, wat betekent dat interne en externe factoren steeds aanleiding kunnen geven tot herijking van beheersingsmaatregelen. De (snel) veranderende economische omstandigheden leiden in voorkomende gevallen tot een vanzelfsprekend verhoogd risicoprofiel. Waar nodig worden proactief maatregelen getroffen om de risicobeheersingsystemen te versterken, opdat deze blijven aansluiten bij de veranderende marktomstandigheden.

De risicobeheersingssystemen hebben in het verslagjaar naar behoren gewerkt. In redelijkheid kan dan ook worden gesteld dat er geen indicaties zijn dat de risicobeheersingssystemen in 2016 niet naar behoren zullen werken. Er zijn dan ook geen belangrijke wijzigingen van deze systemen voorzien. De statutaire directie kan echter geen garantie geven dat zich geen risico's zullen voordoen. Het betekent evenmin dat de risicobeheersingssystemen geen verdere verbetering behoeven. Optimalisering van interne risicobeheersingssystemen blijft voor de statutaire directie een belangrijk continu aandachtspunt. Dit kan leiden tot verdere aanscherping of aanvulling van de systemen. Hierna worden de voornaamste risico's en de opzet en werking van de interne beheersingssystemen voor deze risico's beschreven.

Interne beheersing en risicomanagement De raad van commissarissen houdt toezicht op de beheersing van de aan de onderneming verbonden risico's. Dit doet de raad van commissarissen door bespreking met de statutaire directie van de kwartaalresultaten, het jaarverslag, de jaarrekening, de Strategische Notitie en het Operationeel Plan. De raad van commissarissen overlegt ten minste vier keer per jaar met de statutaire directie. De raad van commissarissen houdt

toezicht op de naleving van de financiële voorschriften, de kwaliteit van de financiële rapportages en de effectiviteit van de interne controlesystemen.

Voor de planning, uitvoering en bijsturing van de bedrijfsvoering hanteert Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. de volgende instrumenten:

- De langetermijnstrategie is vastgelegd in de Strategische Notitie 2016-2018.
- Op basis van de Strategische Notitie worden de jaarlijkse plannen en budgeten opgesteld.
- De bijbehorende bevoegdheden en verantwoordelijken zijn vastgelegd in een procuratieschema en in een directie-instructie.
- Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. rapporteert periodiek over de voortgang aan de raad van commissarissen. Prognoses worden per kwartaal getoetst en waar nodig aangepast.
- Elk kwartaal worden de operationele rapportages en de resultaatontwikkeling van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. besproken, met veel aandacht voor de belangrijkste risico's en de acties om deze te beheersen.
- Tussen de kwartaalbesprekingen door is er regelmatig contact met de raad van commissarissen over de operationele processen en de daaraan verbonden risico's.
- Rapportagerichtlijnen zijn vastgelegd in het TBI Handboek Verslaggeving dat is gebaseerd op de geldende wet- en regelgeving.
- Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. beschikt niet over een eigen internal-auditafdeling, deze is wel ingericht op het niveau van TBI Holdings B.V. Deze internal-auditfunctie richt zich op het uitvoeren van operationele audits bij de TBI-ondernemingen.

Bij Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. speelt projectbeheersing een centrale rol bij de beheersing van risico's, vanaf het opstellen van de offerte tot en met het opleveren van het eindproduct en tijdens de garantieperiode. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. onderscheidt daarbij de volgende risicocategorieën: compliance, markt, operationeel, veiligheid en financieel.

Beheersing van compliancerisico's Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. hecht eraan dat bij de bedrijfsuitoefening de belangen van de stakeholders zorgvuldig worden afgewogen. Een dergelijke afweging waarborgt de continuïteit van de onderneming. Tegen deze achtergrond dienen Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. en de medewerkers deskundig en professioneel om te gaan met het in hen gestelde vertrouwen. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. is op diverse markten

actief. Hierdoor bestaat het risico dat incidenten bij afzonderlijke activiteiten gevolgen hebben voor de algemene reputatie.

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. is zich bewust van zijn positie in het maatschappelijk verkeer en hecht groot belang aan zijn reputatie. Dat is een belangrijke reden om géén concessies te doen op het gebied van integriteit. Hiertoe wordt door Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. gebruikgemaakt van de binnen het TBI-concern van toepassing zijn de TBI-gedragscode.

De TBI-gedragscode is een levend document. Dit houdt in dat met regelmaat wordt bezien of de vigerende gedragscode voldoet aan de eisen. De TBI-gedragscode omvat een opdracht aan iedere TBI-medewerker om in de uitoefening van zijn of haar functie professioneel, vakbekwaam en deskundig te zijn en verlangt ook van deze medewerker dat hij of zij zich daarbij zorgvuldig, integer en maatschappelijk verantwoord gedraagt.

De medewerkers zijn verplicht te handelen met inachtneming van de regels in de TBI-gedragscode. Ook rust op iedere medewerker die op de hoogte is van een overtreding van deze gedragscode, de plicht dit aan de toezichthouder van de desbetreffende TBI-onderneming te melden. Deze melding wordt vertrouwelijk behandeld. De medewerker die een overtreding meldt, mag erop rekenen dat hij of zij daarvan géén nadeel ondervindt. De naleving van de TBI-gedragscode wordt strikt gecontroleerd. Incidenten worden onderzocht en kunnen arbeidsrechtelijke consequenties hebben.

Binnen alle TBI-ondernemingen is een toezichthouder benoemd. Deze ziet toe op de naleving van de gedragscode en adviseert de statutaire directie over de toepassing ervan. Ook adviseert de toezichthouder bij de uitvoering van een voorlichtingsprogramma over de inhoud en strekking van de code. Voor de uitoefening van zijn taak ontvangt de toezichthouder geen aanwijzing of instructie van zijn statutaire directie. De rapportages van de toezichthouder worden ter beschikking gesteld aan de raad van commissarissen. De toezichthouder oefent zijn taak onafhankelijk uit. De gedragscode biedt een medewerker de mogelijkheid, wanneer sprake is van bijzondere omstandigheden, de vermeende misstand te melden bij de 'Externe Toezichthouder bij TBI'.

Andere maatregelen ter beheersing van compliancerisico's zijn:

- Een 'letter of representation', jaarlijks ondertekend door de statutaire directieleden, ter naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving. Daarnaast verstrekken de statutaire directies jaarlijks een in-controlverklaring aan de raad van commissarissen.

- Een rapportage per kwartaal over risico's en compliance-onderwerpen.
- Een klokkenluidersregeling die medewerkers beschermt die handelwijzen die strijdig zijn met de TBI-gedragscode onder de aandacht brengen.

Horizontaal toezicht Moedermaatschappij TBI Holdings B.V. en de Belastingdienst hebben een Convenant Horizontaal Toezicht gesloten. Hiermee wordt beoogd dat TBI effectief en efficiënt zijn fiscale verplichtingen nakomt. Er wordt gestreefd naar permanent actueel inzicht in relevante gebeurtenissen en snelle standpuntbepaling. Dit vergroot de rechtszekerheid. Kernwaarden voor horizontaal toezicht zijn wederzijds vertrouwen, transparantie en begrip. TBI draagt zorg voor een systeem van interne beheersing en interne en externe controle, met als doel te komen tot aangiften die voldoen aan wet- en regelgeving, en geen materiële fouten bevatten. Feiten en omstandigheden die tot verschil van inzicht kunnen leiden over de fiscale rechtsgevolgen worden zo snel mogelijk voorgelegd en besproken.

Beheersing van marktrisico's De diversiteit van activiteiten van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. maakt dat de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten in de diverse markten onderling verschillen. Het hanteren van een evenwichtige portfolio, met spreiding van activiteiten over opdrachtgever categorieën en marktsectoren, vermindert de gevoeligheid van de onderneming voor wisselende marktomstandigheden. Andere politieke prioriteiten, nieuw bestuur bij (lagere) overheden en wijziging van wet- en regelgeving met verandering van langetermijnplannen en lopende projecten en intensivering van de concurrentie, hebben risico's voor Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. tot gevolg. De infrastructuursector is het gevoeligst voor dit risico, aangezien deze marktsector specifiek in het publieke domein is gelegen. De utiliteitssector wordt in zijn algemeenheid al een aantal jaren achtereen hard getroffen door de economische situatie. De markt wordt gedomineerd door terughoudendheid. In 2015 heeft de utiliteitssector nog niet kunnen profiteren van het economisch herstel en de sector ondervond ook in 2015 nog de gevolgen van bezuinigingen bij de overheid, de grote voorraad structureel leegstaande kantoren en een afnemende behoefte aan winkelruimte. Evenals voorgaande jaren was er in de utiliteitssector sprake van prijsdruk. Naar verwachting kan er in 2016 wel sprake zijn van een verbetering van de marktomstandigheden.

Beheersing van operationele risico's Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. realiseert uiteenlopende projecten die van elkaar verschillen in complexiteit, omvang, contractvorm en

doorlooptijd. Om deze projecten succesvol te kunnen realiseren, moeten de risico's gedurende de voorbereiding, uitvoering en afronding in een vroegtijdig stadium worden geïdentificeerd en hierna effectief worden beheerst.

Ter beheersing van operationele risico's zijn de volgende maatregelen getroffen:

- Constante focus op naleving van interne procedures voor projectmanagement.
- Duidelijke toekenning van de verantwoordelijkheid voor opdrachtaanvaarding. Deze ligt, binnen de gestelde grenzen van de directie-instructies en procuratieschema's, bij de (statutaire) directies van de TBI-ondernemingen. Voorafgaande goedkeuring voor grote projecten of offertes met een verhoogd risicoprofiel door de raad van commissarissen is een vereiste.
- Hanteren van ISO-kwaliteitssystemen. Dat biedt garanties voor het gestructureerd aanbieden en uitvoeren van projecten en richtlijnen voor het tijdig inschakelen van partners en adviseurs.
- Verzekering van risico's voortkomend uit de uitvoering van projecten.
- Ook het personeelsbeleid is belangrijk in relatie tot risico-beheersing. Projectmanagers vervullen een sleutelrol in risicobeheersing. Zij volgen daarvoor speciale opleidings- en trainingsprogramma's. Andere maatregelen zijn het op peil houden van vak kennis en, waar mogelijk, uitbesteding van ICT-diensten aan specialisten.

Beheersing van veiligheidsrisico's De statutaire directie is verantwoordelijk voor een adequaat veiligheidsmanagementsysteem.

Vanwege de aard van de activiteiten is vooral op de bouwplaatsen sprake van een verhoogde kans op letsel. Daarom voert Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. een beleid dat erop is gericht alle noodzakelijke maatregelen te treffen ter voorkoming van ongevallen, beroepsziekten en schade. Veiligheids- en gezondheidsrisico's worden zo veel mogelijk beheerst door projecten planmatig voor te bereiden. De arbeid wordt zodanig georganiseerd (inclusief de inrichting van de bouwplaats) dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de medewerkers. De medewerkers, ingeleende medewerkers en onderaannemers krijgen instructies over veilige werkmethoden.

Beheersing van financiële risico's De financiële risico's omvatten financieringsrisico's, liquiditeitsrisico's en krediet-, rente- en valutarisico's. Door het projectmatige karakter van de activiteiten van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. varieert het gebruik van operationele geldmiddelen sterk. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. wordt ook via moedermaatschappij

TBI Holdings B.V. voorzien in zijn werkkapitaalbehoefte. Hier- toe worden door TBI centraal externe financieringen aange- trokken. Vanuit de centrale treasuryfunctie van TBI is een interne financieringsstructuur ingericht. Op basis van intern opgestelde kredietbeoordelingen stelt de raad van bestuur van TBI vanuit de centrale treasuryfunctie kredietlijnen ter beschikking aan de TBI-ondernemingen.

Er is een continue focus op het optimaliseren van werkkapi- taalbeheer, waarbij ook de liquiditeit en solvabiliteit van opdrachtgevers worden beoordeeld. Indien noodzakelijk wor- den aanvullende zekerheden gevraagd of worden vorderingen verzekerd. Liquiditeits- en werkkapitaalbeheer krijgen en verlangen continu aandacht. Het beheer hiervan vraagt een proactieve benadering. Bewustwording en tijdige signalering van aandachtspunten zijn daarbij van belang. Werkkapitaal- beheer vraagt met name continu aandacht van andere dan de financiële functies binnen onze ondernemingen. Medewerkers die betrokken zijn bij acquisitie, inkoop, productie en verkoop hebben vaak, zonder dat zij dit beseffen, een belangrijke rol in het optimaliseren c.q. het verlagen van het werkkapitaal.

Als gevolg van de marktomstandigheden wordt terughoudend omgegaan met het aangaan van nieuwe investeringsverplich- tingen. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. streeft ernaar te allen tijde over een goede liquiditeitspositie te beschikken. Belangrijke elementen zijn strakke werkkapitaalbeheersing en een gezonde schuld-winstverhouding.

In de normale bedrijfsuitoefening maakt Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. gebruik van verschillende financiële instru- menten die in de balans zijn opgenomen, zoals liquide mid- delen, debiteuren en overige vorderingen en rentedragende leningen, crediteuren en overige schulden. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten, zoals valutatermijncontracten en/of valuta- opties en handelt niet in deze financiële derivaten.

Kredietrisico is het risico van financieel verlies indien een afnemer de aangegane contractuele verplichting niet nakomt. Kredietrisico's vloeien met name voort uit vorderingen op opdrachtgevers. Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. voert een actief beleid om het kredietrisico te minimaliseren. Ter beheersing van dit risico wordt gebruikgemaakt van infor- matie van erkende instellingen die zich op het leveren van kredietinformatie hebben toegelegd. Continue bewaking van het kredietrisico vormt een onderdeel van het debiteurenbe- heer. Waar noodzakelijk worden risico's in principe afgedekt door middel van kredietverzekeringen, bankgaranties, vooruit- betalingen en dergelijke. De per balansdatum aanwezige

handelsdebiteuren bevatten geen belangrijke concentratie van vorderingen in bepaalde marktsectoren. Daarnaast is een deel van de handelsvorderingen geconcentreerd in de Nederlandse overheidssector.

VOORUITZICHTEN

Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. en zustermaatschappij Croon Elektrotechniek B.V., Rotterdam, zijn in 2015 een inte- gratietraject gestart met als doel één landelijk opererend techniekbedrijf te creëren.

TBI Techniek B.V., enig aandeelhouder van beide ondernemin- gen, heeft op 4 januari 2016, vooruitlopend op een integratie van beide ondernemingen, alle aandelen van Croon Elektro- techniek B.V. respectievelijk Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. overgedragen aan Croonwolter&dros B.V. te Rotterdam (100 procent), onderdeel van TBI Techniek B.V., Rotterdam. Per diezelfde datum is Croonwolter&dros B.V. benoemd tot bestuurder bij zowel Croon Elektrotechniek B.V. als Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V.

Op basis van de omvang van de orderportefeuille en de huidige marktomstandigheden zal Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. in 2016 naar verwachting € 250 miljoen aan bedrijfsopbreng- sten realiseren. De ontwikkeling van het bedrijfsresultaat zal ook in 2016 sterk worden beïnvloed door de aanhoudende prijsdruk op de voor Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. relevante markten. Met continue focus op projectbeheersing en kostenoptimalisatie wordt ingezet op verbetering van de winstgevendheid. De omvang van de personele organisatie zal ook in 2016 worden gezien in relatie tot de orderportefeuille en marktontwikkelingen. Als gevolg van de uit 2015 naar 2016 overlopende reorganisaties en natuurlijk verloop zal het personeelsbestand zich naar verwachting stabiliseren rond de 1.300 medewerkers. Ook in 2016 zullen de investeringen in materiële vaste activa voornamelijk ICT betreffen. Het niveau van de netto-investeringen zal naar verwachting onder het niveau van de afschrijvingen liggen.

TEN SLOTTE

De directie en medewerkers van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. hebben in 2015 hard gewerkt aan de realisatie van de (financiële) doelstellingen van Ingenieursbureau Wolter & Dros B.V. Mede gezien de marktomstandigheden waarbinnen deze prestaties tot stand zijn gekomen, spreekt de statutaire directie haar grote waardering uit voor iedereen die heeft bijgedragen aan de realisatie van deze doelstellingen.

De directie
Amersfoort, 23 februari 2016

Jaarrekening 2015

Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(vóór resultaatbestemming)

Bedragen in duizenden euro's	31 december 2015	31 december 2014
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	140	187
Materiële vaste activa	8.704	17.976
Financiële vaste activa	-	-
	8.844	18.163
Vlottende activa		
Voorraden	1.085	1.694
Onderhanden projecten in opdracht van derden	-	-
Vorderingen	55.421	48.426
Liquide middelen	28.292	25.783
	84.798	75.903
Totaal activa	93.642	94.066
Groepsvermogen		
Eigen vermogen	30.032	30.454
Aandeel van derden	-	-
	30.032	30.454
Vorzieningen	2.121	4.021
Langlopende schulden	-	-
Kortlopende schulden en overlopende passiva	61.489	59.591
Totaal passiva	93.642	94.066

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2015

Bedragen in duizenden euro's	2015	2014
Netto-omzet	274.024	361.502
Wijziging in balanswaarde onderhanden projecten	-22.008	-54.119
Bedrijfsopbrengsten	252.016	307.383
Bedrijfslasten		
Kosten van grond- en hulpstoffen, uitbesteed werk en andere externe kosten	-138.478	-183.870
Lonen en salarissen	-62.187	-70.950
Sociale lasten	-15.556	-15.931
Pensioenlasten	-6.129	-8.392
Afschrijving immateriële en materiële vaste activa	-2.468	-3.418
Bijzondere waardevermindering vlottende activa	-	-
Overige bedrijfskosten	-27.898	-28.649
	-252.716	-311.210
Bedrijfsresultaat	-700	-3.827
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	371	435
Rentelasten en soortgelijke kosten	-66	-46
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	-395	-3.438
Belastingen over het resultaat	-27	886
Resultaat uit deelnemingen	-	1.033
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	-422	-1.519
Aandeel van derden in resultaat groepsmaatschappijen	-	-
Nettoresultaat	-422	-1.519